

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГІРНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КРИВОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ВСП «Гірничий фаховий коледж КНУ»

Олександр ПОСОХОВ

.....2021 р.

Програма
вступного іспиту з предмета
«УКРАЇНСЬКА МОВА»

на основі базової середньої освіти
для здобуття освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
філологічних дисциплін
Протокол №
від «...»2021 року
Голова комісії.....Тетяна Мітько

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Зміст навчального матеріалу та державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки вступника.....	5
3. Рекомендовані критерії оцінювання роботи вступника.....	9
4. Нормативи оцінювання диктанту у балах.....	10
5. Рекомендовані джерела інформації.....	11
Інтернет – ресурси.....	11

Пояснювальна записка

Програму вступного екзамену з навчального предмета «Українська мова» при вступі на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти розроблено з урахуванням чинної Програми з української мови для 5-9 класів **загальноосвітніх навчальних закладів**, затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804, яка відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.).

Вступний екзамен у формі диктанту передбачає:

- оцінювання підготовленості вступника до здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра;
- перевірку рівня знань, умінь та навичок вступника з предмета «Українська мова»;
- рівень його орфографічної компетентності;
- оперування правописними знаннями в писемній діяльності;
- набутий досвід застосування орфографічних, граматичних та пунктуаційних умінь на практиці;
- особистісний показник використання орфографічної та пунктуаційної компетенції в самостійному письмі.

Диктанти адаптовано до чинного правопису сучасної української мови і методичних вимог навчальної програми з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів.

Диктанти підібрані відповідно до основних правил орфографії та пунктуації. У них враховані такі вимоги:

- відображення рівня розвитку сучасної української мови;
- насиченість орфограмами та пунктограмами, різноманітною лексикою і стилістичними засобами, передбаченими програмою;
- відповідність нормам літературної мови.

Зміст навчального матеріалу та державні вимоги

– до рівня загальноосвітньої підготовки

– вступника на основі базової загальної освіти

Назва розділу	Зміст навчального матеріалу	Очікувані результати
<p>1. Фонетика. Графіка. Орфоєпія. Орфографія</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Основні випадки уподібнення приголосних звуків. ▪ Спрощення в групах приголосних. ▪ Основні випадки чергування у — в, і — й. ▪ Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. ▪ Сполучення йо, ьо. ▪ Правила вживання м'якого знака. ▪ Правила вживання апострофа. ▪ Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. ▪ Правопис префіксів/суфіксів. ▪ Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. ▪ Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. ▪ Написання слів іншомовного походження. ▪ Основні правила переносу слів з рядка в рядок. ▪ Написання складних слів разом і через дефіс. ▪ Правопис складноскорочених слів. ▪ Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. ▪ Правопис н та nn у прикметниках і дієприкметниках, ▪ не з різними частинами мови. 	<p>Вступник повинен (повинна) вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків; ▪ основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у — в, і — й; ▪ розпізнавати вивчені орфограми; ▪ правильно писати слова з вивченими орфограмами, ▪ знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила

<p>2. Лексикологія. Фразеологія</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Лексичне значення слова. • Багатозначні й однозначні слова. • Пряме та переносне значення слова. • Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. • Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. • Лексичні запозичення з інших мов. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). • Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. • Поняття про фразеологізми. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розуміти лексичні значення слів; • уживати слова в переносному значенні; • доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; • пояснювати значення фразеологізмів, • правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні.
<p>3. Будова слова. Словотвір</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Будова слова. • Спільнокореневі слова й форми того самого слова. 	<ul style="list-style-type: none"> • відділяти закінчення слів від основи; • членувати основу на значущі частини; • правильно членувати слово на частини при переносі.
<p>4. Морфологія 4.1. Іменник</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. . 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати іменники; • визначати належність іменників до певної групи за їх лексичним значенням, уживаністю в мовленні; • віддрізняти правильні форми іменників від помилкових;
<p>4.2. Прикметник</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Відмінювання прикметників. • Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. 	<p>Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників, віддрізняти правильні форми прикметників від помилкових.</p>

4.3. Числівник	<ul style="list-style-type: none"> • Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Типи відмінювання кількісних числівників. • Порядкові числівники, особливості відмінювання. • Особливості правопису числівників. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати числівники; • відрізняти правильні форми числівників від помилкових; • визначати сполучуваність числівників з іменниками.
4.4. Займенник	<ul style="list-style-type: none"> • Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. <p>Творення й правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати й відмінювати займенники; правильно писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	<ul style="list-style-type: none"> • Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. • Особові закінчення дієслів I та II дієвідмін. • Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. 	<ul style="list-style-type: none"> • правильні форми дієслів від помилкових; • правильно писати особові закінчення дієслів. •
	<p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дієприкметниковий зворот. <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p> <p>Дієприслівниковий зворот</p>	<p>Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкм. від помилкових;</p>
4.6. Прислівник	<ul style="list-style-type: none"> • Прислівник як частина мови. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. <p>Правопис прислівників на -о, -е. утворених від прикметників і дієприкметників.</p> <p>Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначати їх загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми прислівників від помилкових;</p>

4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. <ul style="list-style-type: none"> • Правопис прийменників. • Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови	Розпізнавати прийменники. Розпізнавати сполучники, відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови;
4.8. Частка	<ul style="list-style-type: none"> • Правопис часток. Частка як службова частина мови. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати частки; правильно писати частки.
4.9. Вигук	<ul style="list-style-type: none"> • Вигук як частина мови. • Правопис вигуків 	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. <ul style="list-style-type: none"> • Граматична основа речення. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розрізняти речення різних видів.
5.1. Просте двоскладне речення	<ul style="list-style-type: none"> • Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком	<ul style="list-style-type: none"> • Визначати структуру простого двоскладного речення,
5.2. Другорядні члени речення	<ul style="list-style-type: none"> • Означення. • Прикладка як різновид означення. • Додаток. • Обставина. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати види другорядних членів; • правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці
5.3. Просте ускладнене речення	<ul style="list-style-type: none"> • Речення з однорідними членами. • Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. • Речення зі звертанням. • Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. • Речення з відокремленими членами. • Відокремлені означення, • прикладки — непоширені й поширені. • Відокремлені додатки, обставини. • Відокремлені уточнювальні члени речення. • Розділові знаки в ускладненому реченні 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них

<p>5.4. Складне Речення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. • Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати складні речення різних типів, • визначати їх структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. <p>Правильно розставляти розділові знаки.</p>
<p>5.5.Складносу- рядне речення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. • Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. • Розділові знаки в складносурядному реченні. 	<p>Розпізнавати ССР; визначати смислові зв'язки між частинами ССР; правильно розставляти розділові знаки в ССР.</p>
<p>5.6. Складнопід- рядне речення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Складнопідрядне речення, його будова. • Головна й підрядна частини. • Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки 	<ul style="list-style-type: none"> • Розпізнавати СПР, визначати їх будову, зокрема СПР з кількома підрядними, • правильно розставляти розділові знаки в СПР
<p>5.7.Безсполуч- никове склад- не речення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Безсполучникове складне речення. • Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні 	<p>Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно розставляти розділові знаки в них</p>
<p>5.8 Складне речення з різ- ними видами сполучниково- го й безсполу- чникового зв'язку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, • розділові знаки в ньому 	<ul style="list-style-type: none"> • правильно розставляти розділові знаки в них
<p>5.9. Способи відтворення чужого мовлення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пряма й непряма мова. • Заміна прямої мови непрямою. • Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом 	<ul style="list-style-type: none"> • правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом

Критерії оцінювання мовних знань і вмінь

Вступний екзамен з української мови у формі письмового текстового диктанту надає можливість об'єктивно перевірити писемну (орфографічну й пунктуаційну) грамотність вступників, оцінити підготовленість вступника до здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

Матеріалом виявлення рівня підготовленості вступника є текст, доступний для випускників базової середньої школи.

Перевірка здійснюється фронтально за традиційною методикою.

Текст записується вступником з голосу викладача.

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі зазначених критеріїв.

Рекомендовані критерії оцінювання диктанту як форми вступного випробування

Орфографічні й пунктуаційні помилки оцінюються однаково; виправляються, але не враховуються такі орфографічні і пунктуаційні помилки:

- 1) на правила, які не включені до шкільної програми;
- 2) у словах з написаннями, що не перевіряються;
- 3) у передачі так званої авторської пунктуації.

Повторювані помилки (помилка в тому ж слові, яке повторюється у диктанті кілька разів), вважаються однією помилкою;

однотипні помилки (на те саме правило), але у різних словах вважаються різними помилками.

Розрізняють грубі і негрубі помилки; зокрема, до **негрубих** відносять такі:

- 1) у винятках з усіх правил;
- 2) у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- 3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- 4) у випадках, коли замість одного знаку вжито інший;

П'ять виправлень (неправильне написання на правильне) прирівнюються до однієї помилки.

Нормативи оцінювання диктанту в балах:	Кількість помилок
1	15-16 і більше
2	13-14
3	11-12
4	9-10
5	7-8
6	5-6
7	4
8	3
9	1+1 (негруба)
10	1
11	1 (негруба)
12	-

Рекомендовані джерела інформації:

1. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. - К.: Освіта, 2011.- 271 с.
2. Терещенко В.М. Українська мова: таблиці, схеми, правила. - Х.: ПП «УЛА», 2014.- 192 с.
3. Українська без помилок. Абсолютна грамотність за 15 хвилин на день/ укладач О.М. Журейко. – Х.: Книжковий клуб «КСД», 2014.- 416с.
4. Український правопис /НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови. - К.: Наукова думка, 2013.- 240с.
5. Ющук І. Практикум з правопису і граматики української мови: посібник - К.: Видавничий дім «Освіта», 2016.- 288с.

Інтернет – ресурси

<https://www.slideshare.net/...> - опорні схеми для самопідготовки з української мови

https://vk.com/topic-70626031_29944891 - Посібники для підготовки до ДПА з української мови [Електронний ресурс]